

Neopredijani se doplati ne tiskaju. Priopćenje se pisma, oglašivač tiskaju po običnom cjeniku ili po dogovoru. Isto tako je sa priklad. Navedi se šalju poštom kao nasupnikom (svega poštalo) na administraciju "Naše Sloge". Inze, preslime i najbliže poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništva u otvorenom pismu, sa kojim se ne plaća politično, ako se izvama napisu: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na cijeloj arku.
Dopisi se nevrataju ako se ne tiskaju.
Nabudjovani listovi se neprimaju. Prodavača i političnima stoji 6 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 sa polu godine. Izvan carevine više poštidine.
Na male jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farnese br. 14.

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasu male stvari, a nesloga sve pokrva. Nar. pol.

Iz carevinskoga vieća.

(Razprava o jezиковoj naredbi.)

Radi poznate jezikovne naredbe za Češku i Moravsku utekao se je jedan dio zastupnika njemačke narodnosti u carevinskom vieću skrajnomu sredstvu protiv vladi t. j. takozvanoj obstrukciji, čim zapriječje svako uspješno djelovanje državnoga zastupstva. U tomu se odlikuju osobito Niemci iz Češke i Moravske, koji su rečenom naredbom najviše razdraženi.

Radi te naredbe stavili su spomenuti Niemci predlog u carevinskom vieću, da se stavi nekoje članove ministarstva pod obzbu, jer da su onom naredbom povrijedili ustav. O tom predlogu započela je razprava u carevinskom vieću dne 6. t. m.

Sjedinica je započela sa izvjom najdublje saznanja povodom smrti vojvodkinje alençonske, cesaričina sestre, i pošto su stavljeni neki predlozi i interpelacije, prešla je kuća na prvo čitanje prešnih predloga zast. Kaisera, Wolfa i Funkea, da se ministar predsjednik, ta ministri pravosuđa, trgovine, financija i poljodjelstva stave pod obzbu radi naredbe o jeziku za Češku i Moravsku.

Ministar predsjednik grof Badeni dao je na ime vlade izjavu, u kojoj je opravdao s pravoga stanovništva vladine naredbe. Vlada je po zakonu odgovorna samo u slučaju povriede ustava i zakona, s toga i treba ustanoviti, da li predložiti takova povrieda ili ne. Vladi se danas poriča pravo, da naredbenim putem ista odredi. Medjutim su isto tako postupale i prijašnje vlade. To je uradio ministar pravosuđa Herbst svojom naredbom od 26. februara 1869, to isto cjelokupno ministarstvo naredbom od 5. junija 1869. glede uporabe jezika u Galiciji, za tim ministri Lasser i Glaser naredbom od 20. aprila 1877. glede uporabe jezika u Dalmaciji, nadajući ministri Taaffe i Stremayer naredbom od 19. aprila 1880. za Češku i Moravsku itd. S obzirom na sve to izpostavilo se, da predlogom manjka svaka faktična podloga, te vlada drži, da nije povriedila zakona.

Za tim su predlagači redom obrazlagali prečnost svojih predloga. Zastupnik Kaiser (njem. pučka stranka) obasuo je ministra pred-jednika punom pregrštii pripora rad spomenutih naredaba, te utvrdilo, da je vlada samovoljno, nasilno i brutalno povriedila ustav, da su naredbe obračuna odplata Mladocěhom za podporu protiv Niemcem, — i da vlada kani Austriju prodati Magjarom. Kad takovih izdajstva spada vlada pred sud.

Još dalje je počeo zast. Wolf (Schönererova stranka). Što je grof Badeni izjavio kući, reče on, to je najotvorenija i najdrzovitija sprdnja i poruga njemačkom narodu. Obara se na naredbe, koje su onemogućile sporazum u Češkoj i Moravskoj. Grof Badeni se vara. Sada će izkusiti njemačku snagu i upoznati, da se mi ne sagibljamo pred Česi, Slovinci i ostalimi mnogo manje eriednim narodi... Ove rieči izazvale su silnu buku i neopisive prizore. Govornika sa svih strana okružuju zastupnici te mu priete. Punih 10 minuta ne može se ništa razabrati no buka i vika. Predsjednik Abrahamovic zvonio uzalud, pa da svrši taj prizor, prekida sjednicu i ostavlja svoje mjesto. Mladocěsi traže, da Wolf opozove svoje uvjrede, što ih je nanio ne-njemačkim narodom Austrije.

Iza dnje stranke, kad su se strasti umirile, pozivlje predsjednik zast. Wolfa rad njegovih uvjreda na red.

Zast. Wolf nastavlja svoj govor i hoće, da kulturnom povješću dokaže, kako su Niemci uzvišeni nad sve ostale inferiorne rase, naročito nad Slavene. Nisu svi narodi jednake vrijednosti. Između Zuluafra i Franceza ima razlike, a tako i između Čeha i Niemaca. (Nova buka). Ja nisam htio uvriediti češkog naroda, već sam u svojoj prirodjenoj ljubavljivosti htio upozoriti češke zastupnike na to, da su dužni zahvalnosti njemačkoj kulturi. Kulturno stanje Niemaca u Češkoj ne će se nimalo podići, budu li oni morali učiti češki. (Silno prekidanje i buka). Današnja austrijska unutarnja i vanjska politika ne valja ništa, jer stoji u opreci sa njemačkim saveznikom; ona je naparena protiv Austrije i glavno su joj stvari veliko-pojlačke ideje. (Dugotrajno prekidanje i negodovanje. Predsjednik odumzljie govornik rieč. Na to nastaje s lijevice silna buka, te se redom javljaju govornici. Predsjednik Abrahamovic ostavlja mjesto i prekida sjednicu po drugi put. Svi ministri izlaze iz dvorane. Ljevice im kliče: Abzug! Abzug!)

Kad je sjednica po treći put nastajala, nakon kratkih izjava s raznih strana, dobiva rieč zast. Funkea kao treći predlagač. Pošto je i dr. Funke obrazložio svoj predlog novimi napadajii na vladu, započela je debata, za koju je najavljen velik broj govornika. Prvi je govorio čeh dr. K a i z l, koji je požalio, da je s nova uzplamtia narodnostan borba, te je izjavio negodovanje radi Wolfovih uvjreda ostalim narodnostim.

Sljedećeg dana nastavilo se razpravu o istom predmetu. Kad je sjednica otvorena, odgovorio je ministar pravosuđa, grof Gleispach, na interpelaciju zast. dr. Sylvestra i drugoga glede uvođenja novog gradj. parli. postupnika, te obrekao, da će on svakako s 1. siječnjom 1898. u život stupiti. Namah za tim nastavljeni je debata o prešnih predlozih glede obzbuze ministara, te je ustao ministar grof Gleispach, da brani stanovništvo vlade. Sarkastičnim načinom uhvatio se je s lijevice u koštac. Ne će reče on, da izražnje, da li se obstrukcija može spojiti s parlamentarnim moralom. — ali znađe, da se na takav način stvarno ne pobija zakonitost i opravdanost vladinih djela. Vlada, koja stupa od sada sankcioniranim putem, on može se okriviti ni s griha ni su zle namjere, pa se mora predmievati, da i predlagači obzbuze nikada nisu ozbiljno mislili na takovu obzbu.

Na ove rieči stala je lijevica bućiti kao divlja. Vikalo se je s njezine strane: Opozovati! To je uvrieda! U strahovitoj vici predsjednik nije mogao uspostaviti reda, te je ministar, kad mu nisu dalje dali govoriti, ostavio dvoranu, a predsjednik je prekinuo sjednicu. U neopisivoj uzrujanosti grupiraju se zastupnici svih stranaka, ministri izlaze na polje, da viečaju.

Kad je iza stanke od 4 sata sjednica nastavljena, podjeljuje predsjednik s nova rieči ministru pravosuđa. Niemci neprekidno prekidaju govornika, ne daju mu dapače ni do rieči doći i traže sveudilj, da opozove uvriedu, koja je nanio. Predsjednik se uzalud trudi, da povrati red i mir. Buka ne popušta. Napokon diktira ministar Gleispach po dogovoru sa drugovi i predsjedničtom svoje rieči steno-grafu, a kad to razabire lijevica, diže takovu groznu buku, da se ne može razabrati ni jedna rieč. Među zastupnici dolazi dapače i do šaka, Schönereovci su biesni. Predsjedniku se razbija zvonice te mu moraju drugo doneti. Jedac za drugim od njemačkih "liberala" ustajali su, da bez ovlasti prosvjeduju, buče, to se tuže na "nasilje" i "uvriede". Napokon je predsjednik dr. K a t h r e i n pročitao steno-gram ministrova govora, kojim on izjavljuje, da u samom predlogu o obzubi vidli čin parlamentarne taktike, ali da nije namjeravao ni jedne stranke uvriediti. Na

to su nastala nova prekidanja i buka, te je istom u 4 sata poslije podne nastavljena razprava.

Nakon trodnevne azprave, koja je urušila brezprimjerna škandali sa strane lijevice, je carevinsko vieće u subotu poimeničnim glasovanjem sa 203 protiv 163 glasa prihvatilo predlog dra. Kaizla, da se preko svijlu predloga za obzbuze ministara predje na dnevni red. I posljednji dan debate bio je žestok, ako i ne više onako bučan kao oba prijašnja. Činilo se, da su gospoda na lijevoj strani sama uvjreda, da je način njihovih borbe upravo nedostojan. Za Kaizlov predlog glasovali su Poljaci, Česi, katolič pučka stranka i južni Slaveni, protiv njemu čela Nijevci, kršćanski socialisti, Talijani i socialisti.

U istoj sjednici obavljani su izbori u nekoje odbora. U legitimacioni odbor izabrau je među ostalimi dr. Laginja, a u imunitetni dr. Trumbić.

Iza skrutinja uzela je kuća u razpravi prešni predlog dra. Gregorčića glede odnošaja u Primorju. Dr. Gregorčić obrazlagao je puna dva sata svoj predlog, da se strogo izpitaju mnogobrojna napašnja naroda u Goričkoj i tršćanskoj okolici. Pri tom je ostro napao talijansku propagandu i naveo za ilustraciju silu dobiti seljaka, koji dokazuju, kako radi izredenta protiv Slovincem i protiv državi. Naravno, da su ga Talijani burno prekidali, a kad na ponovni poziv predsjednikov nije skratio obrazlaganje, odizeta mu je rieč. Debata će se još nastaviti.

Dopisi.

Iz Barbana. (O proših izborih). — Čuđim se, da nije nitko naše prošie upravle ljepe izbore u „N. Sl.“ opisao. Kako su se trsali Talijani za ovogodišnje izbore za carevinsko vieće, da najmanje 3 zastupnika, među timi i onoga za V. kuriju, zadobiju, tako nismo, hvala Bogu, ni mi spali. Nego kako su oni radili po tolikim krajevima seplearski, tako smo radili mi pošteno, ali odriješito, neustrašivo. No znadu naši talijanci mućati, što rade njihove tikve. Ipak nas je iznenadilo kad opazismo, kako oblietavaju njihove podrepnice i ukejaji naši prodanci sa mnogo novca sva naša oveda sela. Zadnje dane su marljivo naši agitatori gledali noć i dan, da nebi došao vuk međ naše stado, te ugrabio svojim pandžama mite ovca naše.

Ali najgore zlo stoprav imalo je doći. Imao je Barban ovaj put veliku kušnju. Naš najdelavniji i najpraktičniji agitator pokuni se sa protivničkim vođjom, dozna za tajne njihove nakaae, te primi liste njihovih izbornika — ali gle, kukavice, kažu, da podkupljen — u istinu počme leviti naše birače u svoje mreže. Rudo vjerujemo, da nije mislio lo, no svakako igrao je dvoilnu ulogu. Govorilo se, da tolike glasove, skoro polovicu, da imaju Talijani na Ponteri, tolike u Raklju, na Melnici, u Rojnicih, u Vorihih, u Grandičih, sva Goleševa da je njihova, a skoro vas gradič Barban, i to premođni da su kupljeni novcem radi slabe ljetine, a mnogi namamljeni po agitatorih. Njihovi da će doći svi na biralište, naši pak, pošto je bilo prije dugo ružno vrijeme, da će radje raditi na polju. Po barbanskom trgu se je govorilo od Talijanaša: „Namamili smo hrvatskog glavnog agitatora, koj djela za nas, sad ćemo još druge predočiti.“ Samo pol dana prije glasovanja sa strahom dođu nam javit, da smo izgubljeni. Što? Mi Barbanci da smo izgubljeni, mi koji smo jur toliko puta tako slavno pobjedili, mi, koji smo vada stali kano hridina usried izburkanog mora?

Nipošto! Raditi valja žurno i odlučno. I tako bi. Hvala Bogu! zasvietli nam trak

nade. Naši vjerni sokoli, doznajući za sve, skoro da nisu zgnječili narečnoga napolprodanca. Ali djelajmo! Već tri noći nisu njekeji naši sokoli spali.

Na dan izbora sastali se naši voditelji već o 4. uri; tamo je počao jedan junaak buditi birače po selih, onda skrupa zvonit ter zapali pred crkvom velik krica. Drugi prvak ima zbranu veliku četii; prvaci niže vrsti sabiraju ljude na okup, da ne bi tko ostao doma, od sela do sela, od kuće do kuće. Na drugoj strani to ti već ide mnoštvo vjernih birača. Kod crkvice „Marija na Oranici“ združuje se svi, osobito oni najmunogobrojniji, pravi sokoli iz Pornjana, koji su kao voditelji drugim. Urnebesni „živio“ se ori po briegovih i dolinah, kuda se giblju. Sad se odnjevljeni bratunski izrakuju i mnogi poljuba. Crni prodanci su šegavo kano zmije već za rano doba usiljali se u Barban.

Ali budimo oprezni! Zato ide jedna četa napried u Barban gledat, što misle malovriedne tikve talijanske i šaronjačke. Ugledavši ih na velikih vratih Barbana Talijani i Talijanaši otašae zabezecnuti. Tako ih to prenerazi, da su odustali od glasovanja.

Naši se poredaju izpred izbornog mjesta. Prvaci gledaju kao u vojsci na sve krajeve, e da nebi protivnici i našoši Talijani iz Vodnjana goga naših prevarili Nijedan naših se ne smije upuštati u pogovor sa dušmanima. Čuju se uzklieci: „Mi nismo Sanvićenčani! Mi se ne prodamo! Zašto pustimo mi vas Talijane na miru pri izborih, a vi nas hodite simo „tentac“. Hod'te s vr...!“

Ali što je pak to, da tako dugo ne dolaze naši drugi junaci. Šajinci, koji su se slavodobitno prvi probadili, nisu se predali. Nego što je s Raklijani? Mnogi sa se prodali, tako smo čuli. Udrimo pak mi u grad, da odusevimo druge. Pri tolikoj našoj možinji poražena je plakala talijanačad i sve njezine podrepnice. Nakon toga se prikažu birači iz Raklja. Odmah planuše na nje naši sokolici. Da nisu u nastaloj stisci najmuđrije naši muži i oružnici ih čuvali, još i striji bi bili njekejio smutljivce Rakljanca. No Bogu hvala, nisu se toliki prodali, kako smo čuli.

Napokon eto ti dičnih Šajinaca s pravakom na čelu. Porjanci i ovi bijahu ovaj put za dobro kano lavi. A tko su polag ovih ova gospoda? O to vam je jedan prvih, posre poštenih, neokaljenih agitatora naših, velezaslužni g. I. „naša perjanica“ i s njim ljubezljiviji g. L. namjestnik našeg dienoga zastupnika. Sad je naravno veselje do vrhanca. „Živio“ klicivaa ne bje konca ni kraja.

Za Boga miloga, što je ono tamo pod ložom? Najbiesnijega talijanskoga agitatora, našega prodanca I. proklinjaju i suvaja za svih strana. Cielii hvat daleko porinut ga, kad je počao glasovat protiv svome narodu. Oružnik ga svuda mora, da prati. Evo, tu od razjarene muožine iznebaha ih kasvih 100—200 nahrupi nanj uz strauše psovke. Njetko ga poljubi porugljivo. Onda se sakrije u jednoj kući. Preko piota pobjegne iz grada sav pokupljen, smućen i srdit. O to ti je bila grozna ljudska osvjeta! Za jedan milijun nebi čovjek rado što slična doživio! Mislimo, da je izlečen za uviek od svoja strasti: zavadjati našu poštenu čeljad. Samo on je činio smutnje kod skoro svakog izbora. Ali bio je pred izborom lepo upozoren. Njekom svedeniku je obećao, da će glasovati za nas. Ta on se javno hvali, da prodava lepo istarsko kamenje u bielu Ljubljanu i lepi Zagreb. Nesretniče — zalostna ti majka!

Kod glasovanja za V. kuriju smo mi Hrvatii dobili 415 glasova, a Talijani 8. Odpadne za IV. kuriju smo dobili 156 glasova, od protivnika nije bio javljen nijedan glas.

U susjednom nam Vodnjanu je još oko 170 pravih Latina odalo svoj glas

za nas, za dr. Laginju. Kazaše naime ti poštenjaci: „Dr. Laginja je padre dai poveri. Tu gre za kruh. Ča su nam učinili naši deputati i avokati dr. Rizzi, dr. Glezer e tutti quanti!“ — Bravo! S ovakimi poštenjaci Talijani čemo se lahko lie, o nagoditi, ali s prokletimi izdajicami, mnogimi talijanskimi odvjetnici i arbanskih Krišćem nikada.

Braco! Ove cinjenice nas dižu: Zora puc, bit će dana!

Franina i Jurina

Fr. Je l' se i Kajfa s Matešum zajedno kot soldat boril?
Jur. Ni ne, zač Mateša je bil bel soldat a Kajfe su va Pale palice brojili.
Fr. Ča to Jure deš?
Jur. A to, da jih je dobil pul soldati više lego tovar Beličev.
Fr. Tako se ni čadit da j' onakov.
Jur. Dragi ti, vavek je bil ča Bog dā.

Fr. Na Zvonečoj da su kričali: živio Bartolić!
Jur. Oni su nemo misleli na onega baka, ča su ga jur imeli Bartolić.
Fr. Tako je tako!

Fr. Mači su toliko proti semu, ča je hrvatsko, a onu matuljsku sramotu štampuju va ten zajike.
Jur. Ma oni te reč, da ono ni hrvatski, lego slavenski.
Fr. To bi onda moglo bit i česki, ruski, poljski itd. a ja san čul tisuće puti z ust Lubertičinovih, ča smo mi Hrvati, naš jezik hrvatski itd.
Jur. Dragi ti, ter bi on to i danas rekali, da mu korito bolje napuni lego mačić paron.

Fr. Golac da j' otel skoži skočit kada j' proštil zadnji dopis va „Ma a čjo j' iz Yeprištine.
Jur. Ča bi reč, ter su ono stenjali njegove podprecnice.
Fr. Su su, lego su nutar zaboli brez njegovega znanja neč za Afriku i kako se zlato kopa.
Jur. Pak?
Fr. Tega da mu se nesme ni spomenut, zač da ga valje febra čapa.

Fr. Ča da j' ono Mateša?
Jur. Ča i njegovi staveji.
Fr. Sada znan koliko i prije.
Jur. Če bit trebe da medig.
Fr. Od ljudi al blaga?
Jur. Mačić, ki bi tel Halubljanom na zdraveh očeh operacijon storit.
Fr. Brižan!

Fr. Bis veroval, da j' Kajfeš počel bisk ponujat.
Jur. A la pusti ga ča, zač mu dosta jada zadava Ribotov poštar.
Fr. Ča ga nemore nabiskat?
Jur. Ja, da se i svoje seni neboji.

Fr. Brezanom Lužina a Zvonečanom Lisinu.
Jur. Čemu j' to svoje?
Fr. D' ote dat mačić dahtor i Kajfa.
Jur. Kada se namoči!
Fr. Jur je čuda tovar i trubil, ke temu veruju.

Jur. A la meritato bi narezat malo drevnima baš v Lužine, pak ju ovit okolo onah, ki siraomašni puk smučuju i va nesrečan rivaju.

Fr. Na Solini kraj Vrha, da se i danas bele kosti, kade su kres netili na čast Rizzi-a.
Jur. Čigove kosti?
Fr. Ma baš od jedne stare tovarice.
Jur. Tako su ju na krese spekli i tu pejali.
Fr. Bi reč, da ja!

Fr. Ma ča bi reč, da on mačić va mošćenikof? Drage onako rado leži ono, ča je va na a čjo j' proti popom?

Jur. Zač da ga j' nedih čapal pak da neče moč pod po staroj užance k onemu popu ovo leto na obed.
Fr. Tako to je kot da bi za dišpet.
Jur. Ma bi reč.

Iz kaz

prinesa na ravnateljstvo „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru tekom mjeseca travnja tek. god.

Podružnica mužka u Kastvu pripo-
silje na ime uplaćene članar-
ine za god. 1866. . . . . f. 250
na ime članarine za tek. god. f. 8—
Gosp. B. K. Jeretov iz Zadra
pripošilje uz svoj mjesačni pri-
nos od 1 for. svotu po njem
sakupljenu i putem „Narodnog
Lista“ tekom mjeseca ožujka
unišlu . . . . . f. 6140

Zagrebački gimnazijalci pripošilju
po M. N. sakupljenih među
sobom . . . . . f. 2811
Salem Alejkm Abisincev Flentč-
kajnarem s prijavo svojega
nastopa pod Ras-Magnusom (P.
Istrianus prov) pripošilju . . . f. 425

Marica Šabalja iz Dubašnice pripo-
silje na ime ženske podruž-
nice na račun članarine za go-
dinu 1896 . . . . . f. —80
članarine za tek. godinu . . . f. 980
čisti dobitak od tombola, dr-
žane pri zadnjoj glavnoj skup-
štini . . . . . f. 382

M. Č. Gosp. Viko Ciković, kapa-
lan u Opatiji, pristuplja kao
podpirajući član svatom od . . f. 25.—
Marija Mavrović, blagajnica po-
družnica u Mihotičih pripošilje
ostatak prihoda od zabave, dr-
žane dne 24. febrara tek. g. . . f. 1150

Prof. Stjepan Kućak pripošilje u
ime profesorskog zbora kr-
gorojegradske gimnazije u Za-
grebu, mjesto vienca na odar
pak. prof. Valjuva . . . . . f. 10—
Ema Grosman, bivša blagajnica
ženske podružnice u Kastvu
pripošilje drugi dio članarine
za god. 1896 . . . . . f. 3168

Mužka podružnica u Omišlju pri-
pošilje članarinu za god. 1896
u iznosu . . . . . f. 560
Šime Kvišin Kozulić iz Malog Lo-
šinja pripošilje sabranih kod:
Sante udove Antončić . . . f. 3—
Ivanke žene Marka Skopinica
u Čitavici . . . . . f. 150
Odbor mužke podružnice u Du-
bašnici pripošilje članarinu . . f. 568

Mužka podružnica u Vrbinu pri-
pošilje polag priloženog izkaza
unište kod nje darove kroz g.
1896 u iznosu od . . . . . f. 12868
povise svotu kao člana podpi-
rajudega od gosp. popa Frana
Vitezica . . . . . f. 25—
Goriška tiskarna A. Gahrček
pripošilje kao dar mjesto ne-
vogošišnjih čestitaka . . . . . f. 5—

Mužka podružnica u Boljunskom
polju pripošilje članarinu . . . f. 1035
Nikola Baffo, blagajnik podružnice
u Omišlju pripošilje članarinu
za lani-ku god. u iznosu od . . f. 636
te kao svoj dar . . . . . f. 164

I. Kirac, blagajnik podružnice
mužke u Medulinu pripošilje
iznos članarine i darova od
prošle god. u svoti od . . . f. 1270

Dr. Andre Stanger — Volosko
predaje sakupljenih pri obiedu
prigodom glasanja fiducijarija
pete kurije dne 10. marca . . . f. 10—
M. č. gosp. Pap Ante Volarić,
povjerenik na Rieci pripošilje
predanih mu po gosp. Tončiću
Smokvini, a sakupljenih po
g.đji Josipi Veiber, kćerici pri
kršćenju Darinke, kćeri Jako-
va Viškanića . . . . . f. 770

Različite viesti.

Njeg. Visost nadvojvoda Oto u poli-
tičkoj službi. U Spjelskom „Jedinstvu“
od dne 5. t. mj. čitamo, da će Njeg. Vi-
sost, nadvojvoda Oto, netjak Njeg. Veli-
čanstva Frana Josipa, doći u Trst i ovdje
stupiti u političku službu. Ta viest,
da se raznosi u nekih političkih krugovih,
na mi njoj za sada malo vjerujemo.

Iz carevinskoga vieća. Ovim. dana
bijahu izabrani razni odbori, kojim su iz-
ručeni svi poslovi, koji na nje spadaju. U
svih odborih nalaze se i naši zastupnici
t. j. članovi kršćansko slavenske saveza.

Tako su primjerici u verifikacionalom
odboru gg. Dr. Laginja i Dr. Ferjančić.
Ovaj će odbor imati da podnese izvješća
ob onih izborih zastupnika, proti kojim
bijahu podneseni tužbi. O izboru zastup-
nika Bartolića imati će da izvjesti Dr.
Ferjančić, o izboru zastupnika Horšica i
Mauronera Dr. Laginja. Talijanski listovi
srde se silno, što je taj posao izručen
našim zastupnikom. O prešnom predlogu
zastupnika Dra Laginje i drugova glede
na odnoseje u našem Primorju razpravljati
će se danas t. j. 13. t. mj.

Odgovori na interpelacije. U sjednici
carevinskoga vieća od dne 11. t. mj. od-
govorio je ministar predsjednik grof Ba-
dani na poznate interpelacije talijanskih
i naših zastupnika obzirom na dogodjaje
kod netom miuulih državnih izborah i na
izgrede talijanašaka koparskih. Odgovor nije
zadovoljno ni talijanske ni naše zastup-
nike. Naši će se zastupnici bez dvojbe na
taj ministrov odgovor još osvrnuti, a mi
čemo ga donesti barem u izvadku.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri
darovalo je Miroslav Babić iz Fužina 4 f.
izlet „Slavjanske čitaonice“. Odbor
naše čitaonice pozivlje svu gg. članove,
da izvole sudjelovati kod izleta, što ga
privodjuje u nedjelju dne 16. t. mj. žar-
dnierami u Sežanu. Odlazak iz Trsta u
6 sati u jutro. Vožnja tamo i natrag za
osobu for. 120.

Glavna skupština „Istarske posujil-
nice“ u Puli. Uporozujemo još jednom sve
članove ili donicatore rečeno posujilnice, da će
veliki godišnja skupština dne 16. maja u 10
sati u jutro u čitavici u Puli. Tko izvana
nemoguć doći, nekako pošaljé ovlastnicu za ko-
jega člana u Puli.

Otvorenje hrv. pučke čitaonice na
Unjlah kod Lošinja. Od tamo javlja nam
privremeni odbor, da je urekao za nedjelju
dne 16. maja t. g. u 6 sati posle podne
glavnu skupštinu novog društva za poknu
i zabavu, na koju se ovim pozivlja i vanjski
prijatelji društva. Bilo sretno i ko-
ristno poku Unjlskonu!

Iz Kaštelira pišu nam 5. maja 1897.
Prošle jeseni ugniezdili su se ovdje tri
krnjeli, malo vrijedni zidari, goli i gladni,
i našli su kruha, kojim su se opili. Na
dan Utrkava bila je naša crkvice i sakre-
šnja dubkom pukom napunjena, a mnogy
naroda bilo je i na groblju oko crkvice.
Među ovimi bio je i jedan bezobrazni
krnjel, koji je našim kroz prozor sakre-
šnje dovikivao: „poriki ščavi! Da se nije
veliki skandal dogodio, moramo zahvaliti
jedino ustrpljivosti našega naroda. Neka
si pako zametati onaj beszramni delija,
da i strpljivost ima svoje granice, te bi
se moglo drugi put dogoditi, što se na
dan vazma nije dogodilo.

Našem zuparu Mekišu preporučamo,
da svrne svoju pažnju na gladne dote-
pube, a ne na mirne Kaštelirce, koje se
ni krive ni dužne proganja kao najveće
razbojnikke.

Na 25. pr. mj. razoružalo se je ovaj
puk — stotius pušaka predalo se je na
občinu. Poslje malo dana dobili su nekogij
svoje puške natrag — dakako da samo
oni, koji su za talijansku stranku glasovali,
jer su dakako samo oni osobe nepogibeljne.
Mnogy drugih je molilo — i za molbu
platili koji više koji manje — puške su
još ipak urjek na občinu. U toj prigodi je
viziadski mažikarta pitao svakoga za koju
je stranku glasovao? — Za platiti troš-
kove za vojnike, koji su ovdje dvadeset-
tak dana boravili, platili su svi Kaštelirci
3% na izravni porez; dakle imali su svi
jednake dužnosti — zašto pako neki uži-
vali svi jednaka prava? Nije li to javno
izazivanje? Neka svijet sudi! Za danas
dosta.

K predstojećim izborom za občinu
Ortažlj Od tamo nam pišu prijatelji, da
su izborne listine za predstojeće izbore
na obćinskom uredu u Ortažlju izložene,
te da se naši rodoljubi živo pripravljaju
za izbornu borbu.

Deder bračo složno na rad za dom
i rod!

Iz sv. Mateja pišu nam 10. maja.
Neočekivana, nagla i nemila smrt, koja je
pred dvanaest godina u razdoblju od 3
mjeseca ugrabila narodu hrvatskog jezika
u Istri u najliepšoj njihovoj dobi veleža-
stuzne njegove sinove, profesore braću
Mata i Ivana Bašijfana, takva smrt ovih
dana ugrabi i njihovog jedinog brata An-
tuna u 59 godini života. Njega oplaknje
žena, dva sina i kćerka. Ovim ostavio
liepo imanje, kojim se može malo koje u
blizini uzporediti.

Pokojnik bio je sudbeni procientelj,
koju službu obavljao je punih 27 godina
bezprikorno.
Motika, plug i brana kano baštiniku
svoga oca bila mu namienjena, al u laznihi

časovih, što se vrlo riedko među seljačkim
stališom najđe, bavio se knjigom. Osobito
volio dičnu: „Naše Sloge“, koju je primao
odkako je počeo izlaziti neprekidno. Bado
je čitao gospodarskvene i druge u hrvat-
skom jeziku iz naših poučne knjige.

Čitanjem „Naše Sloge“ i knjigom, to-
liko se učvrstio i napobrzo, da je svagdje
javno izpovjedao i priznavao se Istarskim
Hrvatom. Nije se rad toga bojao, da će
spasti pod Hrvatsku, nit da će ga tamo
tkogod prodati, čim se čaju zastrašiti i
zlaslepti nekogij Kastavci. Za života znao
je ljudem, u okolnostih, u kojih smo sada,
predočivati, kako kod zdravih očiju ne
vide jadni, da je cialo strahovanje samo
voda na nečiji mlia, da je sredstvo, kojim
bi htjeli u mutnom lovit i narodi zavarati,
da tada laglje obćinom zlavladaju i pre-
daju ju na milost, i nemilost našim naj-
ljodim narodnim neprijateljem Talijanom.
Oprost, im, Bože, jer ne znaju, što čine, a
tebe pokojniče pomilovao po velikom mi-
losrdju svomu!

Rodoljubom na znanje. Na prižubnu
„Istarske Posujilnice“ odredilo je ravnate-
ljestvo financija u Trstu, da se stave na
prodaju po apaltima (tračkama) u gradu
Pulu mjenične biljecke (Cambiali) izdane
od držav, takođerjer u hrvatskom jeziku.

Do sada toga nije bilo, nego su naši
ljudi bili prisiljeni pisati mjenice samo ta-
lijanski ili njemački.

Kako je dozvoljeno za Pulu, tako će
biti za svako drugo mjesto u Istri samo
ako se pita. Rodoljubi dakle, koji u Puli
rade mjenicama, nek samo kupuju od sada
unapried hrvatske, a u mjestima, gdje
mjenice nema na prodaju, neka samo na-
prave molbu na ravnateljstvo financija u
Trstu, pak će biti odredjeno, da ih bude.

Naši ljudi posudjuju i primaju posude
(zajmlove) maldane samo na zadužnice, jer
od mjenica, zaziru.

Među pismenim a poštenim ljudima
bolje je upotrebit mjenicu kada se daje,
odnosno prima zajam, nego li zadužnicu.

M-dju pismenim, velimo, jer tko nije
pismen, za njega nije lahak posao mjenica.
Tko potpise mjenicu obveziva se, da
će platit za nju koliko je napisano i baš
onaj dan, kad je napisano. Nesmie se na
mjenici napisat, da novac mora biti plaćen
do dute od 6 mjeseci, jer bi se tad mo-
ralo biljevati mjenicu kazo i zadužnicu
po skali II, već valja naznačit rok pla-
ćanja najdalje za 6 mjeseca, a kraće od
6 mjeseca koliko te volja.

Ako dužnik ne može platit taj dan,
pak ako mu je vjerovnik prijatelj i dobar
čovjek, neče ga gonit da plati, nego će
ga čekat, pa mu nije potreba niti da piše
novu mjenicu, jer po zakonu mjenica ne
gubi svoje kreposti 3 godine dana, od
dana kad je bilo vrijeme, da se ju plati,
unapried. I kroz cialo to vrijeme dužnik
može biti tužen po mjenbenomu zakonu.
Kad bi prošle te 3 godine, tad ne može
bit tužen po mjenbenomu zakonu, ali može
civilnim putem, svjedeko kao da bi bila
zadužnica podpisana, a ne mjenica.

Dakle za vjerovnika neima nikakve
pogibelji, već mu je korist, pošto pravda
i postupak u slučaju mjenične tužbe ide
stopta brže, nego kod zadužnica.

Dužniku je korist, jer troši za biljege
mnogo manje ako uzme novac na mjenicu
nego na zadužnicu.

Da budu znati i naši pripoštiti ljudi
izpunit jednu mjenicu, pošto su hrvatske
mjenice novost, dajemo ovdje primjer jedne
takove za iznos od for. 100.

Sto je slovima od štampe, to je već
tiskano na svakoj mjenici, a što je na-
krivljenim (cursivno) slovima, to treba
izpunit.

Evo je dakle:

Trsta dne 26. aprila 1897 Za f. 100
a. r. Dne 26. oktobra 1897 platiti za, ovu
moju prvu mjenicu po naredbi mojej ra-
slihoj svotu od forinti jednu stotinu au-
strijske vriednosti, vriednost primljena koju,
čete uračunati po obaviesti.

(I ne dužnika) (podpis vjerovnika)
(podpis dužnika).

Naša slika priliku. U zadnjem broju
matuljskog izdajničkog listića udaraju pro-
dani piscari na one, koji su podnesli u
carevinskom vieću interpelaciju na vladu
radi bolessi preuzv. g. nabiskupa Zorna.
Ti plaćeni junaci užimaju dakako u zastitu
c. k. namjestnika dočim kažu: „dajmož
onda krivnju na Namjestnika, čineć se bra-
niti slobode crkvene, to je takova jedna
nepodobna preuzetost, da još takve mi nebi
mogli naći.“ (To je divota od jezika Op-
slagava). Ali mi držimo, da će imu gosp.
namjestnik za to, malo zahvalan biti i da
će zamjeriti cenzoru: g. c. k. školskomu
nadzorniku Uršiću u Voloskom, što ovrkve
ladosti modrom olovkom neprekriži, jer

Prisposlano. *)

Izvolite g. uredniče uvrstiti u Vaš cijenjeni list ovo malo ređaka na odgovor poznatomu nitkoviću, dopisniku iz Previža u onom smradnom matuljskom mazalu.

U 25. broju one lažitorbe od dne 10. pr. mj. napada uprav lepoovski moju čast i moje poštenje poznati ovdlašnji odpadnik i talijanski pređanac. Ta propalica zadira u vršenje mojih dužnosti i u moju plaću misleć, na sam ja o jednom ili drugom dužan polagati račun s njemu. Tobažnji Previžan grozi se, da će tamošnji puk prestupiti na protestantizam, tobož radi mene, kao da nezna, da je pred dvie godine glasoviti Antonio Mezzar — taj talijanski stup — u Cerovlju pred komisijom izjavio, da će on sa Previžani odredi se svoje vjere i pređi k pravoslavnim radje nego li pomoći građnju župne cerkve u Cerovlju.

Što taj smušenjak bunca o vićenjanju neke djevojke, odgovaram mu, da to njegov posao nije, vaš crkvenih i svjetskih oblaštih, kojim je taj posao prijavljen.

Njemu i njegovim malobrojnim istomišljenikom pripustam čast i slavu, što su zamazali obnoć pred izbori u Gologorici žopni stan onakvim smradom i blatom, u kakvom se vazda nalaze i valjaju. Bačva daje što ima a po tom nemožete ni Vi ničim boljim sebe ni drugoga poslužiti. Ponosite se dakle time!

U Cerovlju, dne 4. maja 1897.

Blaž Dakleva
župnik.

*) Za članke pod ovim naslovom ne odgovara uredništvo. Op. ured.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisnike molimo i danas, da se izvole nastripi, jer nemožemo svoga gradiva na jednom priobčiti. Sve će doći na red, što je za javnost.

Mladomu Hrvat* Pola. Nije za ti-sak; možda ćete s vremenom uspjeti, ali za sada valja Vam mnogo učiti. Zdravo!

Gosp. N. J. Port-Said. Primili smo u redu prisposlane nam novce; šaljemo Vam traženi broj. Sjetite se nam među prijatelji našo plemenitu družbu sv. Cirila i Metoda. Bog Vas uzdržao čila i zdrava u dalekoj tuđini!

Gosp. P. P. O. Murtter. Vaš posao izručili smo po Vašem sarjetu narodnomu odvjetniku, koji će Vas zastupati ali nemožemo od ma koje a da Vam se nečudimo, kako se možete upštati u trgovačke poslove s našimi čifuti, kako da nebi ovdje bilo poštenih i rodoljubnih naših trgovaca. Imajte uvijek na umu onu našu zlatnu: „Svoj k svo mu“. Zdravo!

**Dobro poznate i obljubljene
štrcaljke
inžinira Živica**

Tko želi, pošalje mu se cijenik.

dobivaju se još uvijek uz obične nizke cijene na skladišćen tvrđko
ŽIVIC i drug.
(Schwitz Comp.)
ulica Zonta br. 5.
TRST

Javna zahvala.

Raztuženim srcem izrazuje svoj rodbini, prijateljem i znancem, koji su našeg nezaboravnog supruga i oca

Antuna Baštijana

sproveli na vječni počinak svoju duboku zahvalnost.

Baštijani-Sv. Matej, 6. maja 1897.

Tugujuća obitelj.

Sve strojeve za poljodieljstvo i vinogradarstvo

Cijene iznova snižene
Preše za groždje, diferencijalni sustav.

Ovaj sustav preša ima najveću tištujuću moć od svih drugih, ma kojih mu drago bilo preša.

Preše za masline, hidranličke preše, štrcaljke proti peronospori, Vermorelov sustav;

ove moje štrcaljke su poznate kao najbolje i najjeftinije: automatične štrcaljke: mastilnice sa spravom za mliti jagode, preše za sieno, triere itd. tvori u najboljem proizvodu

Ig. Heller, Beč

II/2 Praterstrasse 49.

Cijenike i sviedočbe gratis!

Traže se zastupnici! Čuvati se kontrafrakcija!

Gosp.

Gabrijel Piccoli

ljekarnik
u Ljubljani

Molim Vas pošaljite mi 30 bočica
Vaše čulotvorne želudačne tinkture,
koju se doista može nazvati „božjom rukom“.

S. P. Flegar
župnik

Žrnjaj — Istra.

Otkada se je počela mnja supruga
lječiti Vašom želudačnom tinkturom,
poboljšalo se je njezino stanje u
toliko, da se čini kao da je pomladjena.

Francesco Patelli
ljekarničar

Višinada — Istra.

Želudačnu tinkturu Piccoli-a razprodaje se u ljekarnah po 15 nov. bočica.

**Tko pije
Kathreiner-
Hneippovu sladovu kavu?**

Svaki

tko ljubi točnu kavu a prirediti hoće i zdravlje sačuvat.

Svećar J. Kopač

preporuča velečastnomu svećanstvu, crkvenim upravam, te slavnom obćinstvu prave

pčelno-vošćene svieće

kilogram po for. 2.45

Da su ove svieće, koje nose protokolirani tvornički znak, nepokvarene, jamčim sa svotom od 1000 kruna.

Svieće slabije vrsti za pogrebe i postranu razvjetu crkava dobivaju se po vrlo niskoj cijeni.

Prodajem takodjer tamjan za crkve:

Lacrima najfiniji	klgr. po for.	1.20
obični		1.—
Granis		—60

Robu šalje na sve strane austro-ugarske monarkije prosto od poštarine.

Liekarna Dragutina Accurti-a na Rieci

Corsia Deak

odlikovana zlatnom kolajnom na hygieničkoj izložbi u Beču godine 1894.

preporučuje štovanom obćinstvu sljedeće liekove:

Željezovito kinovno vino (Vino China ferrata) ovaj liek upotrebljava se veoma uspješno u svih bolestih, kojima je porod norvaljana krv, kao u ljfjedobolji, kod gljivah (Scroflosi), uzro u kostijuh (nehtis), kod odraslih, kod aneminih djevojaka i kod slabo djece, djeluju veoma dobro za oporavu poslije slabosti, kod nestašice krvi, neprohavisosti i u obće za pojačanje i okriepu tiela. — I cakenka na naputkom stoji 1 forintu.

Sok od Salsaparigle — Honduros (Estratto Salsapariglia) za čišćenje krvi, osobito u proljeće dobro je uzimati najbolje sredstvo proti svakim posliedacim veneričkih bolesti, proti kostobolji, poganici i ulegam, u obće za sve bolesti, koje su prouzrokovane od pokvarene i nečiste krvi. I cakenka naputkom stoji 80 nov.; tri cakenke jesu dostatne za čitavu proljetnu kuru to stoji 2 for.

Najfinije ulje od bakalara (olio di fegato di Merlazzo) obće poznato, i izvrsnim priznano sredstvo za slabu i skrofloznu djecu.

I boen 1 foriat.

Sredstvo proti kurjim očima (Essenza per i calli) odstranjuje sjegurno kurja oka i bradavice. — I bočica sa naputkom 85 nov.

Slašćice proti kašlju i promuklosti grla. Izvrsno sredstvo proti kašlju i bronhijalnom kataru. I kutija stoji 35 nov.

Izim navedenih liekova imado u zalih sve tu i inozemna specijalitetete, kozmetična sredstva medicinskih sapuna, svakojakih kirurgičnih spzavah, mineralnih vodah, te obavija točno sve naručbe bezodvlačno uz pošatansko pouzoeo.

Prave bruske sukneno tvari

Jedan coupon 3/10 m. dug, do- statan za muž- ko odjelo stoji samo	for. 3-10 iz dobro 4-10 iz dobro 4-50 iz dobro 6.— iz boljo 7-75 iz fine 9.— iz najfinije 10-60 iz još finije	parve ovčja vune
--	---	------------------------

Jedan coupon za crno salonsko odijelo for. 10. Tvari za goranje kapute, Boden, Peravieme, Dookings. Tvari za državna i željezničke činovnike, najfinije Kammgarne i Chevista itd. razasliju uz tvorničke cijene kao čvrsto, solidno i vrlo dobro poznato

Skladušte tvorničkog suknja **Kiesel-Amhof u Brnu**

Uzorec badava i franco. Pošiljke vjerne uzorku.

Pozor! P. n. obćinstvo upozoruje se osobito na to, da stoji tvari mnogo manje, ako se ih izvrsno naručiti ugo li one, koje se posre dovanjem tvornice nabavi. Tvarje **Kiesel-Amhof u Brnu** razasliju sve tvari uz prave tvorničke cijene bez odbitka, što ga daju krojačem, koji škodi silno privatnim strakam.

Zidni koledar za god. 1897.
Tiskara Dolenc, Trg velika vjehalnice u Trstu hr. 2
pripravna je za god. 1897. zidni koledar, te ga prodaje po 20 nk. komand, poštom 25 novč. komand.

H. BRODJOVIN
Ljekarna k Zrinjskomu
Zagreb, Zrinjski trg broj 20.

trputčex sok.
Cijena bočeti 75 novč.
Uz taj iz svježeg bilja prirodjen sok preporučam moji izvrsino djelujući:

Gorski čaj proti kašlju,
koji znatno pospješuje djelovanje istoga.
Cijena omota 85 novč.

Sok proti kašlju za djecu.
Djeluje izvrsino kod djece kod prehlade, kašlja, hri-pavca i plućnih bolesti. Cijena bočeti 50 novč.

Najbolje sredstvo je:
Mazlo proti kostobolji
kod breganja, reumatizma, nečistina, bolih u sglbočovima kukovnika, te kod svih podkožnih bolesti, koje nastaju uslijed prehlade i umazlosti.
Cijena boei sa naputkom 75 novč.

Obštrni clienti na zahtijev badava i franco.

H. BRODJOVIN
Ljekarna k Zrinjskomu
Zagreb, Zrinjski trg broj 20.